

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته مهندسی بهداشت حرفه ای

عنوان

ارزیابی ریسک ارگونومیک در پرسنل حمل بیمار با استفاده از روش HEMPA

در بیمارستان آموزشی - درمانی شهید رجایی قزوین در سال ۱۳۹۷

استاد راهنما

دکتر سکینه ورمزیار

استاد مشاور

دکتر علی صفری واریانی

نگارش

نادر یوسفی سیف

شهریور ۹۸

چکیده

زمینه و هدف: افراد مسئول حمل و جابجایی بیماران به دلیل نیازمندی‌های فیزیکی بالا، که با عوامل متعددی نظیر بلندکردن بیماران، انتقال بیماران، پوشش نامناسب، خم شدن و ایستادن طولانی مدت همراه می‌باشد، بیشتر از سایر کارکنان در معرض مخاطرات ابتلاء به اختلالات اسکلتی-عضلانی قرار دارند. استفاده از روش‌های ارزیابی ارگونومیک جهت شناسایی ریسک فاکتورها به منظور جلوگیری از اختلالات اسکلتی-عضلانی ناشی از حمل بیمار ضروری می‌باشد. لذا هدف مطالعه حاضر ارزیابی ریسک ارگونومیک در پرسنل حمل بیمار با استفاده از روش HEMPA می‌باشد.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر به صورت توصیفی و مقطعی در سال ۱۳۹۸ در ۷ بخش درمانی بیمارستان شهید رجایی قزوین در ایران انجام شده است. افراد مورد مطالعه شامل همه پرسنل حمل بیمار (۴۶ نفر) بودند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های دموگرافیک، نقشه بدن و روش HEMPA که یکی از روش‌های ارزیابی ریسک حمل و جابجایی بیماران می‌باشد، استفاده شده است. در این روش ۱۰ آیتم سطوح وابستگی بیماران، شرایط محیطی، فضای کار، وسایل کمی فرعی و اصلی، آنالیز پوشش، نتیجه حمل، سازماندهی کار، آموزش و درک ریسک مورد بررسی قرار می‌گیرد. جهت بررسی روابط بین متغیرهای مستقل و وابسته از آزمون‌های کروسکال والیس، فیشر و وی کرامر در نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ استفاده شده است.

یافته‌ها: بیشترین شیوع اختلالات در بین پرسنل حمل‌کننده بیمار در ناحیه کمر (۴۱/۳ درصد) گزارش شد. امتیاز نهایی شاخص HEMPA، ۱۲/۳۳ بدست آمد و مشخص شد که ۱۰۰ درصد بخش‌های مورد ارزیابی در سطح ریسک متوسط (امتیاز بین ۱۰-۲۰) قرار دارند. نتایج حاصل از آزمون‌های آماری نشان داد که بین قد و شدت درد در ناحیه گردن، بین جنسیت و شیوع اختلالات در ناحیه گردن، بین جنسیت و شدت درد در مچ دست راست و گردن و همچنین بین وضعیت تاهل و شدت درد در گردن ارتباط معناداری وجود داشت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که در هر بخش بین نمره نهایی HEMPA و شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی از لحاظ آماری ارتباط معناداری وجود دارد، به طوری که با کاهش نمره HEMPA در هر بخش، میزان شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی در آن بخش افزایش می‌یابد.

کلید واژگان: اختلالات اسکلتی-عضلانی، حمل بیمار، روش HEMPA